

Bildningsförvaltningen

Utbildningsnämnden

Återkallelse av godkännande för fristående förskola enligt 26 kap 15 § skollagen

Ärendet

Enligt skollagen (2010:800) 26 kapitlet 15 § får en tillsynsmyndighet, inom två år från ett beslut om föreläggande enligt 10 § som gäller ett allvarligt missförhållande, återkalla ett godkännande, ett medgivande eller ett beslut om rätt till bidrag som myndigheten har meddelat, trots att föreläggandet har följts, om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.

Utifrån ett antal tillsyner vid och förelägganden till Prästkragens förskola (huvudman S2H) föreslår bildningsförvaltningen att utbildningsnämnden återkallar S2H:s godkännande att bedriva verksamhet vid Prästkragens förskola.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden återkallar med stöd av 26 kap. 15 § skollagen godkännandet för Prästkragens förskola (huvudman S2H). Återkallandet gäller från och med 8 januari 2024.

Genom återkallandet upphör godkännandet för S2H att bedriva Prästkragens förskola att gälla.

S2H har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag för Prästkragens förskola från Danderyds kommun från och med den 8 januari 2024.

Utbildningsnämnden förordnar med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att återkallandet ska gälla även om det inte har vunnit laga kraft.

Skälen för besluten framgår av bildningsförvaltningens tjänsteutlåtande den 24 november 2023.

Paragrafen justeras omedelbart.

Bildningsförvaltningen

Bildningsförvaltningens utredning26 kap. 15 § skollagen (2010:800)

Inom två år från ett beslut om föreläggande enligt 10 § som gäller ett allvarligt missförhållande får en tillsynsmyndighet återkalla ett godkännande, ett medgivande eller ett beslut om rätt till bidrag som myndigheten har meddelat enligt denna lag, trots att föreläggandet har följts, om

1. det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och

2. huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten

Enligt paragrafens första punkt ska, för att paragrafen ska kunna tillämpas, ett allvarligt missförhållande ändå finnas i verksamheten, trots att tidigare föreläggande har följts. Om tillsynsmyndigheten t.ex. har förelagt huvudmannen att avhjälpa vissa brister och vid sitt uppföljande tillsynsbesök gör bedömningen att föreläggandet har följts, men konstaterar andra brister som innebär att det ändå finns ett allvarligt missförhållande, är denna förutsättning för återkallelse uppfylld. Återkallelse kan också aktualiseras i de fall föreläggandet har följts och ett allvarligt missförhållande visserligen inte föreligger vid en uppföljning, men konstateras vid ett senare tillfälle inom tvåårsfristen. Det kan vara fråga om att nya brister som bedöms vara ett allvarligt missförhållande uppstår efter en tid eller att samma brister som tidigare har påtalats av tillsynsmyndigheten uppstår igen.

Enligt paragrafens andra punkt ska huvudmannen redan före föreläggandet ha visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten. Bestämmelsen tar sikte på huvudmannens uppvisade vilja eller förmåga att följa regelverket. Om det är viljan eller förmågan som brustit har inte någon betydelse för bedömningen. Frågan är om det finns tidigare konkreta exempel på att huvudmannen har brustit i uppfyllande av gällande regler som visat prov på något av detta. Ett sådant konkret exempel kan vara att verksamheten har varit föremål för ett tidigare ingripande från tillsynsmyndighetens sida på grund av brister i verksamheten.

Tillsyner och förelägganden under 2022 och 2023**2022-11-23 Regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola**

Bildningsförvaltningens (hädanefter "BF") genomförde en regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola (hädanefter "förskolan"). BF gjorde bedömningen att förskolan uppvisade brister inom ett antal olika områden, bland annat rektors ansvar för utbildningen (se läroplanen lpfö 18 kap 2.8 "Rektorns ansvar) men även huvudmannens övergripande ansvar (se skollagen 2 kap. 8 §). Det bristfälliga ledarskapet visade sig i en otillräckligt

Bildningsförvaltningen

organiserad daglig verksamhet (så kallad ”grundverksamhet), otillgängliga och ostrukturerade pedagogiska miljöer samt otillräcklig pedagogisk handledning och kompetensutveckling för medarbetare på enheten. BF noterade att förskolan brast i förmåga att organisera vem som ska göra vad vid rutiner och övergångar mellan barnens aktiviteter, något som gjorde barnen oroliga och orsakade onödig väntan. BF noterade vidare exempel på hur konflikter mellan barn tonades ner av medarbetare i stället för att tas om hand och hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

Med anledning av bristerna utfärdade utbildningsnämnden den 4 januari 2023 ett föreläggande (UN 2022/1099) mot huvudmannen (hädanefter ”HM”). Föreläggandet innebar att HM skulle upprätta en handlingsplan med identifierade åtgärder som avsåg avhjälpa påtalade brister. HM inkom med en handlingsplan den 20 januari 2023.

2023-03-14 Regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola – uppföljningsbesök

Under uppföljningsbesöket noteras att såväl HM som rektor fortsatt brister i pedagogiskt ledarskap. En effekt av den otillräckliga pedagogiska ledningen är bristande likvärdighet i pedagogisk kvalitet mellan avdelningarna på förskolan. På avdelningen för de yngre barnen, där kontinuerlig förskollärarkompetens saknas, har personalen inte tillräcklig kunskap om hur förskoleverksamhet bör organiseras för att omsorg, utveckling och lärande ska bilda en helhet. Den inre miljön på småbarnsgruppen är fortsatt ostrukturerad och rörig vilket leder till att det blir oroligt i barngruppen. Vidare har personalen på förskolan uppvisat svårigheter att organisera övergången mellan ute- och innevistelse. Flera barn är bristfälligt påklädda, vantar och galonkläder saknas, och riskerar att bli blöta och kalla vid utevistelse. BF noterade även följande säkerhetsbrister under tillsynsbesöket: Osäkrade hyllor står staplade på höjd i korridoren och ett ”skräprum” är olåst vilket ger barnen fri tillgång till rummet. Utbildningsnämnden förelade HN med stöd av 26 kap. 10 § och 27 § skollagen (2010:800) att vid vite om 100 000 kr senast den 1 oktober 2023 avhjälpa de brister som påtalas i beslutet (UN 2023/0656).

2023-08-23, 2023-09-07 och 2023-09-22 Regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola – uppföljningsbesök

Under det *första uppföljningsbesöket 2023-08-27* noteras ett antal barnsäkerhetsbrister, bland annat hänger en hyllkonsol av gjutjärn löst i ett rum där barn vistas. Konsolen är bristfälligt förankrad i väggen och riskerar att ramla ned på barn. Vidare noteras olåsta dörrar till rum innehållandes material som barn ej ska ha åtkomst till, t ex ett rum med en trasig bandsåg. Ett annat rum, mitt emot en barntoilet, står olåst och innehåller ett stort skåp med verktyg, spik, skruv och diverse byggmaterial som utgör en säkerhetsrisk för barn. Vidare noteras att en grind står öppen på baksidan av förskolgården. Slutligen noteras även en ”syskonhämtning” av barn där ingen personal närvarar och tillser att grinden på framsidan stängs efter hämtning. BF påtalar säkerhetsbrister för rektor vid besöket. Vid det *andra uppföljningsbesöket för hösten (2023-09-07)* noteras att rektor har avlägsnat

Bildningsförvaltningen

hyllkonsol samt låst ett av rummen med material som barn ej ska ha tillgång till, rummet med den trasiga bandsågen. Vid det *tredje uppföljningsbesöket* (2023-09-22) noteras ytterligare barnsäkerhetsbrister: Ett staket som omgärdar en gungställning har utstående spikar i panelbrädorna. Spikarna sticker ut och befinner sig i en höjd som gör att de utgör en allvarlig säkerhetsrisk för barn vid lek och utevistelse. De utstående spikarna är i huvudhöjd för de allra yngsta barnen. Vidare noteras att grinden på baksidan (förskolgården) ånyo står öppen och utgör därmed en risk för barnens säkerhet. Därutöver noteras en markis som hänger och är på väg att ramla ned – markisen bedöms utgöra en säkerhetsrisk för såväl barn som vuxna.

2023-09-08 Klagomål från invånare i Danderyds kommun

En vårdnadshavare har varit på besök på Prästkragens förskola för att eventuellt ansöka om barnomsorgsplats på förskolan. Rektor visar upp förskolan för vårdnadshavare under besöket. Under rundvisningen upptäcker vårdnadshavaren att ett barn går omkring med ett stort batteri i munnen. En pedagog avlägsnar batteriet. Vårdnadshavare upplever inte att förskolan hanterar incidenten med tillräckligt stort allvar utan snarare att man försöker ”tona ned” det hela och i stället fortsätter rundvandringen. Vårdnadshavare är i efterhand chockad och kontaktar kommunen för att berätta om incidenten.

2023-10-03 Uppföljningsmöte med rektor för Prästkragens förskola och skolchef (S2H)

På mötet med rektor och skolchef informerar BF om samtliga uppdagade brister. BF informerar skolchef och rektor om att ett nytt föreläggande med anledning av barnsäkerhetsbrister kommer att utfärdas (UN 2023/0920). Av föreläggandet framgår att följande barnsäkerhetsbrister ska vara åtgärdade senast 2023-10-23:

- Spikar som är utstående i paneler måste avlägsnas omgående
- Markis behöver tas ned alternativt lagas
- En låsanordning behöver installeras på förskolgårdens grind på baksidan
- En skriftlig rutin för att hantera ”syskonhämtning” måste tas fram. Detta så att grind ej lämnas öppen.

Vidare måste HM även upprätta en skriftlig handlingsplan i vilken det tydligt ska framgå hur förskolan framgent ska arbeta systematiskt för att förebygga brister i barnsäkerheten och åtgärda uppkomna brister i barnsäkerheten. Rektor och/eller huvudman måste också skriftligen beskriva hur man ser till att all personal på förskolan känner till innehållet i handlingsplanen.” (UN 2023/0920). Rektor uppger att han inte känner till att han är ansvarig för barnsäkerheten på enheten. Rektors förklaring till de uppkomna säkerhetsbristerna är att ”man blir hemmablind”. På mötet framför även BF det klagomål som en vårdnadshavare riktat mot förskolan (se ovan - 2023-09-08 Klagomål från invånare i Danderyds kommun). Rektor uppger att han inte känner till incidenten i fråga.

Bildningsförvaltningen

Huvudman inkommer med en skriftlig handlingsplan till BF i utsatt tid.

2023-10-24 och 2023-10-25 Regelbunden tillsyn av Prästkragens förskola – uppföljningsbesök

Vid uppföljningsbesök konstaterar BF att anförda barnsäkerhetsbrister är åtgärdade: Utstående spikar är avlägsnade/inspikade, markis är ihoprullad och förskolans grindar är stängda. Grinden på baksidan förblir emellertid olåst, men skolchef anför att grinden, enligt hyresvärden (Danderyds kommun), är att betraktas som utrymningsväg och därför ska vara stängd men olåst.

Vid uppföljningsbesök 2023-10-24 påträffar BF dörren till rummet med ett verktygsskåp olåst. Dörren är mitt emot en barntoilet. Det sitter en nyckel i låset till dörren men då dörren är olåst kan ett barn enkelt öppna den och därmed få tillgång till ett olåst verktygsskåp. Vid samma besökstillfälle påträffas en förskärare (brödkniv) i ett skåp på en barnavdelning. Förskäraren finns inte på en höjd som gör att barnen lätt kan nå den, men då kniven ligger löst i ett olåst köksskåp föreligger ändå en säkerhetsrisk då barn med hjälp av en stol kan nå köksskåpet och även kniven. Kniven borde förvaras i ett låst skåp alternativt på en höjd som gör att den inte är nåbar för barnen.

2023-11-17 Information om brister i barnsäkerhet från skyddsombud

Regionalt skyddsombud för fackföreningen Kommunal kontakter bildningsförvaltningen telefon- och mejlledes och påtalar ett antal brister i barnsäkerhet för Prästkragens förskola (S2H). Skyddsombudet har genomfört två besök på Prästkragens förskola i oktober och november. Följande brister är konstaterade:

- Oförankrat skåp: En på barnavdelning hög och tung hylla är inte förankrad och säkrad i vägg.
- Bristfällig elsäkerhet: Elsladdar har inte sladdskydd och en elsladd under ett skötbord är skadad.
- Oförankrade golv- och tröskellister: Golv- och tröskellister är lösa och kan därigenom orsaka ansamling av smuts,
- Blockerade utrymningsvägar: Barnvagnar står i korridoren i stället för på avsedd barnvagnplats. Konsekvensen av detta blir att utrymning av barn försvåras avsevärt. Därtill är såväl utrymningsvägar som nödutgångar blockerade av uppställda stolar och bord samt lekföremål framför avdelningarnas nödutgångar.
- Okontrollerade speglar. Spegel måste kontrolleras för att säkerställa att de är splittersäkrade.
- Bristfällig städning: Städningen är bristfällig i samtliga utrymmen, men speciellt i toaletterna.

Bildningsförvaltningen

- Bristfällig hygien på toaletter. Tyghanddukar behöver bytas ut mot handtorkpapper. Tyghanddukar medför ökad risk för smittspridning.

Skyddsombudet meddelar att dessa brister har påtalats för rektor på förskola men att bristerna ej har blivit hanterade och åtgärdade. Skyddsombudet kontaktade bildningsförvaltningen på grund av oro för barnens hälsa och säkerhet i relation till förskolans brister i elsäkerhet och städrutiner.

Bildningsförvaltningens bedömning

Bildningsförvaltningen konstaterar att HM S2H har vidtagit förelagda åtgärder enligt senaste föreläggande den 2023-10-23 och att påtalade brister rättats till.

I de tillsyner som ägt rum under 2022 och 2023 har bildningsförvaltningen konstaterat att beslutade förelägganden om att åtgärda brister till största del har åtgärdats, men att det vid varje ny tillsyn uppmärksammas nya brister som föranlett nya förelägganden till huvudmannen.

Även om de brister, inom framför allt barnsäkerhet, som uppmärksammas i tidigare förelägganden, var för sig, inte alltid utgjort allvarliga missförhållanden, gör bildningsförvaltningen bedömningen att bristernas omfattning och karaktär, samt att det varit frågan om upprepade brister, sammantaget utgjort och utgör ett allvarligt missförhållande i verksamheten.

BF gör också bedömningen att HM, redan före detta beslut, visat bristande förmåga och i viss mån vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten. BF gör också bedömningen att HM saknar förmåga att arbeta förebyggande med barnsäkerheten. I kombination med HM:s bristande ansvarstagande för barnsäkerheten rubbas förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt.

Sammantaget ser BF det nödvändighet att återkalla godkännandet för Prästkragens förskola för att inte riskera att något barn vid förskolan skadas på grund av bristande barnsäkerhet.

Konsekvenser för barn och unga

Beslutet föranleder att de barn som idag har plats vid Prästkragens förskola kommer att behöva byta förskola. Bildningsförvaltningen ser att det finns tillräckligt många lediga platser vid andra förskolor i kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet föranleder inga ekonomiska konsekvenser för Danderyds kommun.

Erik Nilsson
text.
Tf Bildningsdirektör
text.

Click or tap here to enter

Click or tap here to enter

Bildningsförvaltningen

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Återkallelse av godkännande för fristående förskola enligt 26 kap 15 § skollagen

Expedieras
S2H